

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 15 april 1921 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om befrielse för fem kompanichefer från skyldighet att utgiva ersättning för till manskapet utlämnade, sedermera förkomna persedlar.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *K. Starbäck* väckt motion (nr 80), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har hemställts, att riksdagen måtte befria kompanicheferna vid Bohusläns regemente kaptenerna *T. R. Evers*, *Y. Björck*, *S. Hallberg*, *C. A. Rehnberg* och *H. A. R. Schmidt* från att till kronan utgiva ersättning uppgående till ett sammanlagt belopp av kronor tretusenett-hundranittotvå (3,192) och 83 öre.

Till stöd för sin framställning har motionären anført följande:

»Under regementsövningarna 1918 inträffade vid Bohusläns regemente liksom vid flera andra regementen en svårartad influensaepidemi (»spanska sjukan»). Då regementets sjukhus ingalunda räckte till för att hysa den mängd av patienter, som ofta mycket hastigt insjuknade, var det nödvändigt att anordna tillfälliga sjukhuslokaler, för vilket ändamål även måste upplätas ett flertal logement i kompaniernas förläggningslokaler. Härigenom kom insjuknad personal från ett flertal kompanier att sammanblandas. Under epidemien utfärdades bestämmelser om tilldelande av s. k. skördepermission för ännu ej insjuknade värnpliktiga, varom emellertid order kom så sent, att ytterst knapp tid stod till förfogande för permittenternas avrustning.

Med anledning av ovan anförda omständigheter blev kontrollen och uppsikten över till manskapet utlämnade persedlar i högsta grad försvårad, och vid inventering efter regementsövningarnas slut visade det sig, att en del persedlar förkommit. Bataljons- och kompanichefer ingingo med anledning av de ovan anförda förhållandena under regementsövningarna med en skrivelse till regementschefen, vari de förklarade sig ej kunna påtaga sig ansvaret för till manskapet utlämnade persedlar vid vederbörliga förband.

Undersökning av förlusten av persedlarna överlämnades till regementets krigsrätt, varvid krigsfiskalen yrkade förpliktande för fem

kompanichefer, kaptenerna T. R. Evers, Y. Björck, S. Hallberg, C. A. Rehnberg och H. A. R. Schmidt, att ersätta kronan värdet av de förkomna persedlarna.

Till krigsrätten ingav regementschefen en motionen bifogad skrivelse.

Krigsrätten avgav följande utslag: »Med hänsyn till omständigheterna i målet och innehållet i ett av chefen för regementet avgivet intyg prövade krigsrätten rättvist ogilla det förda ersättningsanspråket.»

Över detta utslag besvarade sig ovannämnda krigsfiskal hos kungl. krigshovrätten.

Krigshovrätten ändrade krigsrättens utslag i vissa delar och ålade nämnda fem kompanichefer att till kronan mot kvitto utgiva ersättning.

Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken fick talan ej fullföljas mot kungl. krigshovrättens utslag.

Nämnda fem kompanichefer ingåvo då till Kungl. Maj:t underdåniga skrivelser att av nåd bliva befriade från ersättningsskyldighet, vilka ansökningar emellertid icke föranledde någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet vill erinra om att i de fall, där Kungl. Maj:t funnit kronans rätt i ett eller annat avseende skäligen böra efterskänkas, proposition härom pläгат avlätas till riksdagen, som även i allmänhet bifallit dessa framställningar. I förevarande fall har, såsom av motionen framgår, frågan om befrielse i nådeväg för vederbörande från ersättningsskyldigheten varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Då härvid Kungl. Maj:t, som givetvis icke ansett sig kunna bifalla ansökningen, ej heller funnit densamma böra föranleda utverkande av riksdagens medgivande till dylik befrielse, lär det få anses innebära, att Kungl. Maj:t funnit tillräcklig anledning till efterskänkande av kronans fordran i förevarande fall icke föreligga. Att vid sådant förhållande riksdagen på enskild motionärs yrkande skulle medgiva ett sådant efterskänkande synes icke tillrådligt.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Starbäcks förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 april 1921.

På statsutskottets vägnar.

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 50.